

Městská knihovna Trutnov

Výroční zpráva 2019

Nocování v knihovně

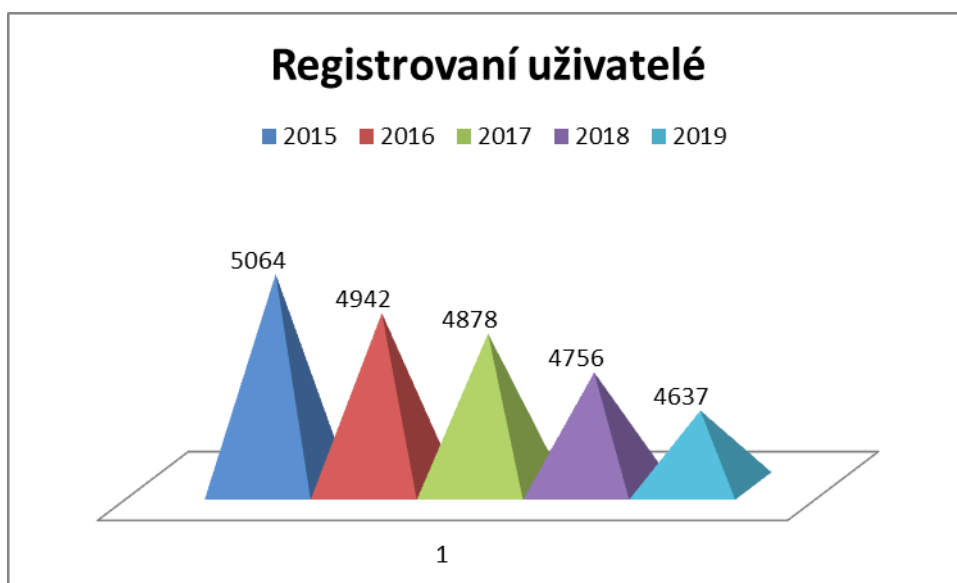
Trutnov, leden 2020

OBSAH

1) SLUŽBY.....	- 3 -
2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST.....	- 5 -
3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE	- 9 -
4) KNIHOVNÍ FONDY.....	- 13 -
5) HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY	- 14 -
6) PRACOVNÍCI.....	- 15 -
7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ.....	- 15 -

1) SLUŽBY

V roce 2019 bylo zaregistrováno 4 637 uživatelů, z toho 3 746 dospělých čtenářů (80%) a 891 dětí do 15ti let (20%). Celkový počet registrovaných čtenářů opět mírně poklesl.

V tomto roce využilo našich služeb 140 154 uživatelů. Fyzicky navštívilo knihovnu 78 335 osob. Z toho návštěvníků kulturních akcí 3 400 a vzdělávacích akcí – 2 237, návštěvníků využívajících internet v knihovně – 1 938. Počet návštěv on-line služeb (tzv. virtuální návštěvy) – 61 819.

Poskytli jsme celkem 247 694 dokumenty. Výpůjčky se skládaly z naučné literatury (20 945), krásné literatury (124 919), z naučné literatury pro děti (1 289), beletrie pro děti (11 069), z výpůjček periodik (87 311), kartografických dokumentů (2) a zvukových dokumentů (1 829) a stolních her (330). Evidovaných prezenčních výpůjček bylo 70 924 a prolongací (prodloužení výpůjčky před uplynutím řádné výpůjční doby) bylo 39 981.

Půjčujeme také audioknihy. Ty jsou půjčovány absenčně stejně jako tištěné publikace na 1 měsíc. Na audioknihy se vztahuje autorský zákon, který umožňuje půjčovat díla až 9 měsíců od jejich vydání. Ročně si naši čtenáři vypůjčili 1 829 audioknih.

Hojně je také využívána služba půjčování zvukových knih pro slabozraké.

Jednou za měsíc navštěvují pracovnice knihovny obyvatele Domova pro seniory s nabídkou knih. Stejnou službu poskytují pracovnice pobočky v Horním Starém Městě. Donáškovou službu poskytujeme nepohyblivým či jinak postiženým seniorům. Na jejich telefonické zavolání o výměnu knih reagují pracovnice v co nejkratší době.

V rámci meziknihovni výpůjční služby jsme celkem obdrželi 393 požadavky, z nichž byly kladně vyřízeny celkem 353 žádanky. Z naší knihovny bylo vyžádáno 178 dokumentů, pro naše čtenáře jsme z jiných knihoven zapůjčili 175 dokumentů.

Elektronické služby knihovny

Mezi tyto služby patří webová stránka knihovny (WWW.MKTRUTNOV.CZ) - tu navštívilo 54 712 uživatelů - a elektronický katalog (<https://tritus.mktrutnov.cz/>).

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru knihovny bylo 1 517 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 20.

Vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu evidujeme 50 447 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 12 821.

Knihovna je validačním místem pro službu mojeID. mojeID je služba, která dovoluje uživatelům zřídit si a centrálně spravovat svoji internetovou identitu. Proto lze naše elektronické služby využívat i pomocí této služby.

Knihovna poskytuje on-line službu „Ptejte se knihovny“, která je službou českých knihoven nejširší veřejnosti. Tato služba odpovídá na stručné a konkrétní otázky čtenářů krátkým seznamem knih, časopisů, popřípadě i www stránek (do 5 záznamů). Na dotazy zaručujeme odeslání odpovědi na čtenářovu e-mailovou adresu do 48 hodin (v pracovních dnech) od doručení zprávy.

Knihovna má tyto funkční e-mailové adresy:

INFO@MKTRUTNOV.CZ a adresy oddělení **DOSPELE@MKTRUTNOV.CZ**, DETSKE@MKTRUTNOV.CZ,
MVS@MKTRUTNOV.CZ, **STUDOVNA@MKTRUTNOV.CZ**, **HSM@MKTRUTNOV.CZ**,
PORICI@MKTRUTNOV.CZ .

I z těchto adres jsou zodpovídány dotazy našich uživatelů. Knihovna je také na www.facebook.com/knihovnatrutnov/, kde propagujeme svoje akce.

Zprostředkováváme našim registrovaným čtenářům službu e-vypůjček dokumentů. Spolupracujeme s Flexibooks a Palmknihy (původně e-Reading). Ročně si čtenáři vypůjčili 437 titulů.

Elektronické služby knihovny (SMS zpráva nebo e-mailem posílané upozornění před blížícím se koncem výpůjční doby, oznámení o připravené rezervaci dokumentu, vlastní upomínky a další informace našim uživatelům) se již staly standartní službou pro čtenáře, která je hojně využívána.

Počet hodin pro veřejnost činí 48 hodin týdně. Oddělení pro dospělé čtenáře a studovna mají otevřeno 48 hodin, oddělení pro děti 29 hodin, pobočka v Horním Starém Městě 31,5 hodin, pobočka Poříčí 7 hodin, pobočka v Bohuslavicích-Adamově 4 hodiny týdně.

2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST

Jako knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí na základě smlouvy se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové jsme poskytli služby 50 evidovaným veřejným knihovnám i evidovaným knihovnám jiné sítě (školní, muzejní a archivní). Tato služba je hrazena z dotace od Královéhradeckého kraje na základě smlouvy č. 18RG101-0136.

1) Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

Během roku bylo obslouženo 50 knihoven okresu. Metodických návštěv se uskutečnilo 41 a poskytnutých konzultací bylo 302. Konzultace se týkaly vyplňování žádostí o granty, konzultace ekonomického charakteru, katalogizace, akvizice pro základní knihovny, dále poradenství ohledně využití souboru národních autorit a záznamů v souborném katalogu ČR. Malým knihovnám je poskytována pomoc s aktualizací webových stránek.

Na webové stránce v oddílu Knihovny v regionu je uveřejněn link na webovou stránku dané knihovny. Dále jsou zde aktuální knihovnické informace a vzorové základní dokumenty. Katalog pro výměnné fondy byl využit knihovnami během roku k hledání žádaných dokumentů 3850 krát.

2) Plány, rozbor, statistika knihovnických činností

Začátkem roku jsme zpracovali 53 statistických výkazů Kult (MK) 12-01 za všechny profesionální i neprofesionální knihovny regionu za rok 2018. K této činnosti používáme statistický program Stat-Excel, který umožňuje vytvářet různé přepočtové tabulky. Po zkontrolování a opravě výkazů jsou tyto údaje uloženy do statistického programu NIPOSu.

Naše knihovna a 6 městských knihoven je zapojeno do projektu benchmarking.

Na poradách jsou pracovnice knihoven seznamovány s výsledky a přepočtenými ukazateli statistického zjišťování. Dále jim byly připomenuty standardy – průzkum spokojenosti uživatelů (lze využít připravený dotazník na stránkách www.survio.com) a standard pro dobrý fond.

3) Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

V letošním roce se uskutečnily 2 porady ředitelk a vedoucích knihoven – 16. 4. a 12.12. 16. 4. jsme uspořádali workshop k informačnímu vzdělávání s lektorkou Mgr. Vandou Vaníčkovou Ph.D. Zúčastnilo se 16 knihovnic.

4) Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Během roku bylo v neprofesionálních knihovnách provedeno 10 revizí o celkovém počtu 36 667 KJ. Ve všech knihovnách byla zároveň provedena aktualizace knihovního fondu. Pomoc při revizi v profesionální knihovně Svoboda nad Úpou, jedná se o knihovnu s jednou pracovnící, fond této knihovny je 17 600 KJ.

5) Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Pro 24 knihoven, které si nakupují knihy do svého fondu, jsou dále zpracovávány záznamy v pověřené knihovně. Letos byly zpracovány 993 záznamy.

6) Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

V letošním roce bylo poskytnuto 345 souborů s celkovým počtem 21 761 KJ. Díky prolongacím je mezi knihovny rozpůjčeno 43 504 KJ. Knihovnici vrací knihy průběžně bez ohledu na datum půjčení, přičemž mají knihy ve svých knihovnách půjčené nejdéle po dobu dvou let. Výjimku tvoří novinky žádané jinými knihovny.

7) Servis automatizovaného knihovního systému

Všechny malé obecní knihovny od listopadu 2018 využívají ke své práci knihovnický program Tritius, podporu zajišťuje firma, které pověřená knihovna hradí hosting za tyto knihovny. Servis knihovního systému Clavius je od 2. pololetí roku poskytován pouze čtyřem knihovnám- Muzeum Podkrkonoší, MěK Hostinné, MěK Vrchlabí a MěK Špindlerův Mlýn.

8) Úkoly vyplývající ze smluv o přenesení regionálních funkcí stanovené krajskou knihovnou pro pověřené knihovny v roce 2018

Realizace kampaně Knihovny a školy (příklady akcí pro veřejnost)

Všechny knihovny okresu se do kampaně zapojily (Pasování prvňáčků na čtenáře, Noc s Andersenem, v některých knihovnách zejména v neprofesionálních, je realizováno ve spolupráci s místní školou). MěK Trutnov spolupracuje rovněž s mateřskými školami, které pravidelně jednou za měsíc navštěvují oddělení pro děti. V oddělení pro děti také probíhají čtenářské dílny. Na stránkách knihovny v oddíle Služby je připravena nabídka besed pro školy.

Revize webů obsluhovaných knihoven

Před koncem roku byla všem zřizovatelům a knihovníkům obecních knihoven zaslána zpráva o revizi jejich webové stránky.

Využívání webu Pro knihovníky

V oddíle Pro knihovny jsou prezentovány a pravidelně aktualizovány informace a dokumenty pro obsluhované knihovny a jejich zřizovatele

Oceňování knihovníků a účast v soutěži Vesnice roku

V letošním roce byla knihovnicí roku za oblast Trutnovsko nominována paní Dita Zušicová z Obecní knihovny Hříbojedy. Pověřená knihovna spolupracuje s komisařkou soutěže, které podává podrobné informace týkající se nejen knihovny ale i spolků a organizací v dané přihlášené obci.

Obec Vilantice - 3. místo v soutěži Vesnice roku 2019 Královéhradeckého kraje.
Obec Rudník – oranžovou stuhu za spolupráci obce a zemědělského subjektu.

Obec Suchovršice – cenu hejtmana za udržování venkovského charakteru obce.

Průzkumy spokojenosti uživatelů

Provádíme dle doporučení 1x za 5 let. Poslední průzkum byl v roce 2017. Vedoucím městských knihoven byla na poradě ředitelk knihoven opětovně připomenuta povinnost provést průzkum spokojenosti uživatelů 1x za 5 let.

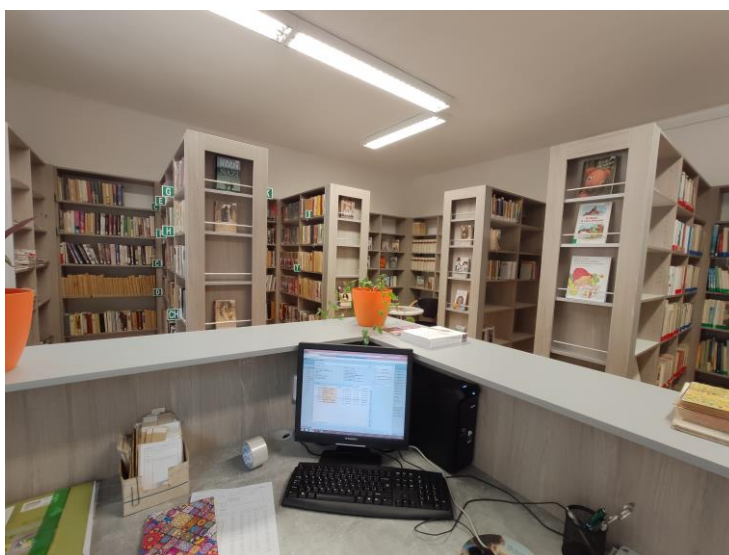
Aktualizace centrálního adresáře

Metodička aktualizuje centrální adresář pravidelně každý rok jak pověřené knihovně, tak neprofesionálním knihovnám. Profesionální knihovny provádějí aktualizaci samy.

Revize a aktualizace výměnných fondů

Revize KF byla provedena v oddělení výměnných souborů ve dnech 29.10 – 1. 11. 2019. Byla provedena s použitím knihovního systému Tritius. Při revizi byla provedena aktualizace fondu.

V tomto roce jsme obdrželi finanční prostředky od zřizovatelů neprofesionálních knihoven na nákup dokumentů do výměnných souborů. Jednalo se o částku 135 900 Kč.

Moderní knihovna v Dolním Lánově

Nová knihovna v Hajnici

Knihovna v Lánově

Revize a aktualizace fondu v knihovně Velké Svatoňovice

3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE

V roce 2019 jsme uskutečnili 172 kulturních a 118 vzdělávacích akcí. Celkem tedy 290 akcí, kterých se účastnilo 5 637 uživatelů.

Výběr těch nejzajímavějších akcí:

- **Potravinové přísady a lidské zdraví (přednáška RNDr. Anny Poláškové)**

- **Ugandou (nejen) za horskými gorilami (přednáška RNDr. Petr Rybáře s živě komentovaným videem)**

- **Kapverdy (cestovatelská přednáška Mgr. Petra Sobotky)**

- **Drobné památky našeho kraje (přednáška památkáře PhDr. Viktora Blažka)**

- **Noc s Andersenem v pobočce HSM**

- **Bejvávalo dobře - setkání nejstarších čtenářů**

- **Písničky zpod taláru - Ivo Jahelka (koncert u příležitosti 100. výročí knihovního zákona)**

- **Sokolský odboj za 2. světové války v Podkrkonoší (beseda s autorkami knihy „Nebylo jim souzeno žít“ Helenou Rezkovou a Pavlínou Špatenkovou)**

- **Deskohraní**

- **Hana Hindráková „Ukradené dětství“ (beseda se spisovatelkou a cestovatelkou)**

- **Tomáš Toman „Přísahej!“ (Autorské čtení s koncertem Petra Linharta)**

➤ **Podzimní nocování**

Mimo tyto akce uskutečňují pracovníce oddělení pro děti každoměsíční setkání klubu Povídalci a klubu Dráček. Klub Povídalci je určen pro maminky nebo tatínky na mateřské dovolené a jejich batolata. Klub Dráček je určen již pro starší děti do 12 let. Vždy je zaměřen na nějaké téma a jeho součástí jsou i výtvarné dílny.

Klubík Povídalci

Klub Dráček

Úspěšně se rozvíjí spolupráce se základními školami. Základní školy (ZŠ Kpt. Jaroše, ZŠ Náchodská, ZŠ R. Frimla a ZŠ V Domcích) se zapojily do projektu na podporu čtenářské gramotnosti Už jsem čtenář - Knížka pro prvňáčka. Tento projekt je zakončen slavnostním pasováním zúčastněných žáků prvních tříd.

Od září navštěvují knihovnu paní učitelky ze ZŠ kpt. Jaroše se 2., 3. a 5. třídou na tzv. "čtenářské dílny".

Besedy pro školy jsou připravovány podle zájmu učitelů (dobrodružná literatura, fantasy literatura pro děti,...).

Celý rok nás navštěvují pravidelně děti z Mateřské školy Trutnov. Tyto návštěvy mají velký význam pro utváření a upevňování návyku čtení u dětí od raného věku.

Knihovna je také konzultačním střediskem Virtuální univerzity třetího věku. Studenti se scházejí v prostorách studovny vždy po čtrnácti dnech od 17:00 hodin.

4) KNIHOVNÍ FONDY

Přírůstek knihovního fondu v tomto roce činil 5 310 knihovních jednotek, z toho bylo 2 213 knih pro výměnné soubory. Stav knihovního fondu k 31. 12. 2019 je 165 322 knihovních jednotek. Z toho 44 485 naučné literatury, 119 505 krásné literatury a 1 050 zvukových knih, 157 kartografických. Knihovna odebírá 158 exemplářů periodik. Na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 1 166 tis. Kč (z toho 419 880 tis. Kč na zakoupení výměnných fondů z dotace Královéhradeckého kraje a 136 tis. Kč z příspěvků od obcí). Akvizice fondu probíhá prostřednictvím internetu nebo osobními návštěvami dealerů nakladatelství či knihkupectví. Výběru se také účastní pracovníce služeb a metodička, aby nákup odpovídal požadavkům našich uživatelů a knihovníků obecních knihoven.

V průběhu roku jsme se věnovali vyřazování dokumentů ze skladů i z volných výběrů ve všech odděleních knihovny, tak abychom splňovali standard pro dobrý knihovní fond. Pomocí revizního modulu jsme vybrali dokumenty, které nebyly čtené více jak deset let. Ty potom byly zkontrolovány s dalšími odděleními nebo pobočkami. Pokud se ještě někde vyskytoval jeden exemplář, byly tyto navrženy na vyřazení. Některé dokumenty byly velmi opotřebované, některé také obsahově zastaralé. Úbytek knihovního fondu v tomto roce činil 7 763 knihovních jednotek.

Knihovna zpracovává dokumenty podle platných katalogizačních pravidel RDA.

Pravidelně přispíváme také do souborného katalogu SKAT a Caslin. Záznamy jsou průběžně odesílány. Za záznamy odpovídá pracovníce oddělení zpracování knihovního fondu, záznamy z počátku automatizace (rok 1993) jsou průběžně opravovány. K 31. 12. 2018 je připojeno 64 387 záznamů.

Koncem roku byla knihovna připojena do portálu <https://www.knihovny.cz/>.

Pracovnice oddělení zpracování knihovních fondů opravuje průběžně slovník autorit, pro rok 2020 jsme požádali o grant VISK9 - Souborný katalog ČR. Pokud bude kladně zhodnocen, pak pracovníce bude aktualizovat slovník autorit a doplňovat jej o autority našeho regionu.

V rámci ochrany fondů byly průběžně baleny nebo přebalovány knihy a periodika. Zároveň byly opravovány poškozené dokumenty, které se vrací od čtenářů. Také pokračujeme ve vybavování dokumentů bezpečnostním kódem. Snažíme se tak eliminovat ztráty dokumentů.

Obrat knihovního fondu (výpůjčky/stav fondu bez knih ve výměnných souborech) dosáhl 2,2 výpůjček na jednu knihovní jednotku.

Aktivace fondu - výpůjčky/stav fondu - aktivace knihovního fondu se uvádí v procentech. Poskytuje informaci o tom, jak vysoká je aktivní část knihovního fondu, tedy kolik procent knihovních jednotek během jednoho roku bylo alespoň jednou půjčeno, a zda existuje vztah mezi nabídkou a poptávkou. V našem případě je hodnota 100%, tzn., že nabídka odpovídá požadavkům a standard doporučuje zvýšit objem přírůstků i celkový objem knihovního fondu.

5) HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY

Rozpočet knihovny je tvořen příspěvkem od zřizovatele (6605 tis. Kč), příspěvkem na regionální funkce z rozpočtu kraje (1464 tis. Kč), dotacemi od obcí (výhradně na nákup knihovního fondu ve výši 136 tis. Kč) a vlastními příjmy (645 tis. Kč), grantem VISK3 ve výši 122 tis. Kč a zúčtováním transferu do výnosu - 35 tis. Kč. Celkem tedy knihovna hospodařila se 9007 tis. Kč. Příjmy z vlastní činnosti se na celkových nákladech podílejí 8,7%.

Náklady na provoz knihovny:

- Spotřeba materiálu, energie, služeb 1 620 tis. Kč

Z toho:

nákup knihovního fondu 554 tis. Kč

na materiál, energii, služby a nájemné, opravy bylo vynaloženo 1066 tis. Kč

- osobní náklady 5502 tis. Kč (mzdy, OON, náklady na zdravotní a sociální pojištění a zákonné sociální náklady)
- náklady z DDHM 217 tis. Kč
- 62 tis. Kč - odpisy

Celkem tedy 7 401 tis. Kč.

Náklady na regionální funkce:

- Spotřeba materiálu, energie, služeb 600 tis. Kč

Z toho:

nákup knihovního fondu 420 tis. Kč

na materiál, energii, služby 180 tis. Kč

- Osobní náklady 864 tis. Kč (mzdy, náklady na zdravotní a sociální pojištění a zákonné sociální náklady)

Celkem na RF 1 464 tis. Kč

Příspěvek od obcí určený výhradně na nákup knihovního fondu do výměnných souborů ve výši 136 tis. Kč byl zcela vyčerpán.

Celkem knihovna hospodařila se zlepšeným hospodářským výsledkem 6 tis. Kč.

6) PRACOVNÍCI

Průměrný přepočtený stav zaměstnanců činil 13,25.

Zaměstnanci knihovny se účastnili mnoha odborných a oborových akcí a školení, která pořádala Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové a Národní knihovna ČR v Praze.

7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ

V roce 2019 byly průběžně prováděny revize a drobná údržba přístrojů a zařízení.

Knihovna získala grant VISK3 MK ČR a z něj zakoupila 10 počítačů, další 3 počítače ještě z vlastních prostředků. Před koncem roku jsme vyměnili nábytek v prostorách ředitelny z roku 1982 za nový.